

XXVI Seminarium WEP 14 XI 2022

Marian LUTOSLAWSKI (1871-1918). Inż. mechanik i elektryk, pionier polskiej techniki prądu trójfazowego 1896-1900 i żelbetonictwa; autor podręczników i publicysta, świetny organizator; polski działacz społeczny, oświatowy i narodowy. Ur. w Drodzowie pod Łomżą 1.IV, s. Franciszka i Pauliny ze Szczygielskich, miał 5 braci. Edukację śr. odbył w domu, a maturę zdał w Dorpacie (Estonia, 1888). Dyplom inż. mechanika uzyskał na politechnice w Rydze (1894), a inż. elektryka – na politechnice w Darmstadt (1896). Ostał w W-wie, założył fabrykę kas ogniotrwałych oraz elektrotechniczne biuro proj.-montażowe, które wykonało elektrownie prądu 3-fazowego (500 V/100 kW) do zasil. II Wystawy Higien. (1896) oraz 250 kW dla Hotelu Bristol (1900). Założył fabrykę cementu (1911), wybudował 2 mosty żelbetowe w Lublinie. Pracował społecznie w org. społecznych, technicznych, oświatowych, politycznych i filantropijnych np. w Stow. Techników, PKPS, CKO, KNP. Uczestniczył w zjazdach elektrotechników i techników polskich (1903-12). Zorganizował Zjazd Techników Polskich (Moskwa, IX 1917) i polskie szkolnictwo w Rosji. Aresztowany przez cze-ka (IV 1918) pod zarzutem działania na rzecz obalenia władzy radzieckiej, rozstrzelany bez procesu w egzekucji masowej (5 IX 1918) pod Moskwą.

Jan Jakub STOCK (1881-1925). Dr fizyki, prof. uniw. i Politechniki Lwowskiej, badacz zjawisk elektrycznych i hydrodynamicznych; teoretyk i praktyk; pionier AGH – prof. zw. mechaniki ogólnej i fizyki, I dziekan Wydz. Górniczego, organizator Katedry Fizyki, II Zjazdu Fizyków Polskich. Ur. 22.VIII w Dobromilu na Ziemi Przemyskiej w niezamożnej rodzinie mieszczańskiej pochodz. niem., syn Jacoba i Marii Elżbiety z d. Zengel, miał pięcioro rodzeństwa. Gimnazjum w Przemysku ukończył z odznaczeniem (1901). Zapisal się na Wydz. Filozoficzny Uniw. Lwowskiego (ULw), uczestniczył w wykł. prof. Mariana Smoluchowskiego (1872-1917). Ten zauważył zdolnego i ambitnego studenta i w r. 1902 przyjął do pracy w Zakł. Fizyki, jako demonstratora, a później asystenta profesora. S był również nauczycielem fiz. i mat. w gimnazjach i Tow. Szkoły Ludowej. W r. 1908 obronił doktorat na ULw i otrzymał stypendium na wyjazd do Anglii i Niemiec, gdzie zwiedzał uniwersytety i lab. fizyczne. W Getyndze wykonał badania i napisał pracę (1909) nt. zjawiska badającego obecnie podstawą spektroskopii magnetycznej i rezonansu magnetycznego. Po powrocie badał zjawiska związane z elektroosmozą i zjaw. elektryczne związ. z ruchem ciał w cieczach. W l. 1913/1914 odbył w Wiedniu 2-m. praktykę w zakł. Siemens-Schuckert, AEG-Union i Siemens-Halske, w celu poszerzenia wiedzy w zakr. bud. maszyn elektrycznych. W l. 1914-15 powołany do wojska służył w Twierdzy Przemysł podczas dwóch obłędów. Od III.1915 w niewoli ros. wywieziony do Azji. W XI.1917 uciekł z niewoli, przedostał się do Przemysła oraz Krakowa. Został mianowany profesorem zwyczajnym mechaniki ogólnej i fizyki w organizowanej AG. Zorg. Katedrę Fizyki. Przez pierwsze 2 l. był dziekanem Wydz. Górniczego, pracował b. aktywnie organizacyjnie, naukowo oraz dydaktycznie. Popularyzował radiotechnikę w Krakowie, założył Krakowski Radioklub, był redaktorem nac. pisma 'Radio dla wszystkich', wydawanego od XI.1924. Zorganizował I w Krakowie Kurs Radiotechniczny w swoim Zakł. Fizyki AG, uczestników było ok. 30. Zmarł młodo w Krakowie 19.IV.1925, pochowany jest w Dobromilu.

Antoni KRZYCZKOWSKI (1898-1981). Inż. elektryk, officer łączności WP, specjalista radiotelegrafii; prezes SEP (1939), prof. elektroniki, w II w.św. ppłk. łączności. Ur. 20.IV.1898 w m. Buguruslan, gub. Samarska, s. Lucjana, ofic. armii carskiej i Marii. W X.1917 ukończył szkołę chorążych piechoty w Peterhof. Za współpracę z POW w Zytomierzu, aresztowany w X.1918, zbiegł do W-wy. Ukończył kurs oficerski i walczył na froncie, był d-cą plutonu telefonistów. W 1921 odkomenderowany na studia na Wydz. Wojskowy PLw, a po jego likwidacji 1.VIII.1922 przeniesiony na Wydz. El-y PW. Po ukończeniu studiów (1925), jako inż. el. przydzielony do Centr. Zakł. W. Łączności (CZWL) w W-wie. Po ukończeniu 8-mies. kursu w *Ecole supérieure d'électricité* i 2-mies. praktyce w przem. franc. w X.1927 został kier. w CZWL. Równoległe, przez 9 l. na PW wykładał *Uzr. Radiotechniczne* będąc asyst. u prof. Groszkowskiego; wylawiał wyróżniających się studentów do pracy w CZWL, wkrótce skompletował b.d. zespół pracowników i zorg. świetnie wyposażone lab. radiotechniczne. W 1927 r. CZWL przekształcono w Państw. Wytw. Łączności (PWL). W l. 1933-39 był dyr. Dept. Techn. MBPT. Od r. 1934 był prezesem, a nast. czł. Rady Adm. PZT. W l. 1937-39 kierował R.Nadz. PR SA. We IX.1939 był II z-cą naczel. dow. wojsk. łączności, w Anglii pracował na rzecz RAF i założył O.SEPu. Po wojnie organizował szkoły dla polskich kombatanów, później wyjechał do USA pracował w przemyśle elektronicznym. Zmarł w III.1981 w Santa Barbara w Kalifornii.

Zobacz <http://apw.ec.pw.edu.pl>

ajm

Sekcja Automatyki
i Pomiarów
OW SEP im. Kazimierza
Szpotkańskiego

ZAPROSZENIE

na

XXVI SEMINARIUM WEP

poświęcone pamięci

Wybitnych Elektryków Polskich

Mariana LUTOSLAWSKIEGO (1871-1918)
Jana STOCKA (1881-1925)
Antoniego KRZYCZKOWSKIEGO (1898-1981)

14 listopada 2022 r. godz. 16:00 – 19:00
w sali konferencyjnej
Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej,
gmach Starej Kociłowni (sale 4 i 5)
przy Placu Politechniki 1 w Warszawie

XXVI SEMINARIUM SAiP OW SEP
z serii WEP
(Wielcy/Wybitni Elektrycy Polscy)

Poświęcone pamięci
Wybitnych Elektryków Polskich

Mariana LUTOSŁAWSKIEGO (1871-1918)
Jana Józefa STOCKA (1881-1925)
Antoniego KRZYCZKOWSKIEGO (1898-1981)

GOŚCIE HONOROWI

Prezes SEP — Sławomir Cieślik,
Prorektor Politechniki Warszawskiej — Mariusz Malinowski
Dziekan Wydziału Elektrycznego PW — Lech Grzesiak
Prezes OEIT SEP — Wojciech Stęplewski
Prezes OW SEP — Andrzej Englert

KOMITET ORGANIZACYJNY

Andrzej Marusak — *przewodniczący*
Robert Borysik
Paweł Krajewski
Piotr Marusak

SEKCJA AUTOMATYKI I POMIARÓW Oddziału Warszawskiego
Stowarzyszenia Elektryków Polskich
ul. Czackiego 3/5, 00-043 Warszawa, lok. 140
tel. 22-827-38-46, <http://apw.ee.pw.edu.pl/>, e-mail: biuro@sep.warszawa.pl

PROGRAM

OTWARCIE SEMINARIUM — godz. 16:00, sala 4

POŻEGNANIE ZMARŁYCH KOLEGÓW 16:05

REFERATY OKOLICZNOŚCIOWE 16:10 - 17:10

„Marian LUTOSŁAWSKI (1871-1918)”

— *Andrzej Marusak, dr inż., Przewodniczący SAiP OW (20')*

„Jan Jakub STOCK (1881-1925)”

— *Andrzej Marusak, dr inż., Przewodniczący SAiP OW (20')*

„Antoni KRZYCZKOWSKI (1898-1981)”

— *Krzysztof Leszczyński, mgr inż., członek OW SEP (20')*

Dyskusja

PREZENTACJE TECHNICZNO – HIST. 17:10 - 18:15

„Kasa im. Józefa Mianowskiego - geneza powstania, działalność i efekty, przyczyny likwidacji w r. 1952”

— *Krzysztof Mianowski, dr inż., Zakład Teorii Maszyn i Robotów ITLIMS PW (45')*

„Współpracownicy Jana Kowalewskiego – twórcy polskich szyfrów 1919-1921” cz. 1.

— *Krzysztof Leszczyński, mgr inż., członek OW SEP. (20')*

ZAKOŃCZENIE SEMINARIUM — godz. 18:15

POCZĘSTUNEK — od godz. 18:15 do 19:00 w sali 5